

Återrapportering av regeringsuppdrag – Personnummerbaserad statistik om sökande till kompletterande utbildningar och yrkeshögskoleutbildningar.

Innehåll

1	Sammanfattning.....	2
2	Inledning.....	5
3	Sökande till kompletterande utbildningar.....	6
3.1	Sammanfattning	6
3.2	Uppgifter som ska samlas in	7
3.3	Insamling av uppgifterna.....	7
3.4	Statistik över sökande.....	8
4	Sökande till yrkeshögskoleutbildningar.....	10
4.1	Sammanfattning	10
4.2	Uppgifter som ska samlas in	11
4.3	Insamling av uppgifterna.....	12
4.3.1	Lösning för uppgifter som avser 2014	13
4.3.2	Långsiktig lösning.....	14
4.4	Statistik över sökande.....	14
5	Behov av förändringar i regelverket	16
5.1	Sekretess	16
5.2	Föreskriftsrätt för uppgiftsinsamling.....	16

1 Sammanfattning

Uppdrag

Myndigheten för yrkeshögskolan (MYH) fick i regleringsbrev för 2013¹ följande uppdrag:

”Myndigheten ska vidta erforderliga åtgärder för att personnummerbaserad statistik för undersökningar av sökandefrekvensen när det gäller kompletterande utbildningar och yrkeshögskolans utbildningar ska kunna samlas in från och med den 1 januari 2014. Syftet med undersökningarna ska vara att följa årliga förändringar av sökandefrekvensen när det gäller utbildningarna och resultatet ska redovisas i de återrapporteringar som myndigheten lämnar. Myndigheten ska redovisa hur arbetet fortskrider och vilka överväganden som har gjorts i en rapport till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) senast den 30 september 2013.”

Kompletterande utbildningar

MYH har beslutat att personnummer på samtliga sökande till kompletterande utbildningar ska samlas in utan att skilja mellan sökande som uppfyller inträdesvillkoren och sådana som inte gör det.

MYH kommer att uppdra åt Statistiska centralbyrån (SCB) att samla in de sökandes personnummer. SCB:s pris för insamlingen är enligt offert 388 000 kronor för insamling av sökandeuppgifter för 2014 och 279 000 kronor för därpå följande år².

I avvaktan på en ny förordning för de utbildningar som idag regleras av förordningen för kompletterande utbildningar investerar MYH just nu inte i utvecklingen av en egen IT-tjänst för insamlingen av uppgifterna.

Innan insamlingen kan påbörjas krävs förberedelsearbete i form av olika utredningar samt framtagning och distribution av informationsmaterial. Till det kommer uppskattningsvis 25 000 kr i expenser för inköp av registerdata från SCB.

MYH kommer i årsrapporten 2015 för första gången kunna redovisa personnummerbaserad statistik över sökande till kompletterande utbildningar. Antal personer som har sökt (unika sökande) och deras bakgrundsuppgifter (såsom kön och ålder) kommer kunna redovisas.

Sökande och studerande kommer att kunna kopplas ihop då MYH får leverans av SCB i form av avidentifierade mikrodata (löpnummer istället för personnummer) om både sökande och studerande, vilket möjliggör vidare analys.

¹ Myndigheten fick uppdraget i regleringsbrev för 2013. Uppdraget ändrades i juli 2013 till ovan citerad text, ändringsbeslut är: Regleringsbrev för budgetåret 2013 avseende Myndigheten för Yrkeshögskolan (U2013/4435/GV (delvis)) I ändringsbeslutet togs tolkutbildningar bort från uppdraget.

² SCB fakturerar halva beloppet innan insamlingen börjar och halva vid leverans. För undersökningen som avser 2014 sker första faktureringen vid accept av offert 2013.

Tabell 1 Total uppskattad kostnad i kronor för KU - insamling genom SCB

		2013	2014	2015	2016	2017
Uppgifter som avser 2014	Kostnad för egen personal ³	38 500	10 500	7 000		
	SCB - insamling (enligt offert)	194 000		194 000		
	SCB - registerdata ⁴			25 000		
Uppgifter som avser 2015	Kostnad för egen personal			5 250	7 000	
	SCB - insamling (enligt offert)			139 500	139 500	
	SCB - registerdata				25 000	
Uppgifter som avser 2016	Kostnad för egen personal				5 250	7 000
	SCB - insamling (enligt offert)				139 500	139 500
	SCB - registerdata					25 000
Uppgifter som avser 2017	Kostnad för egen personal					5 250
	SCB - insamling (uppskattning)					139 500
	SCB - registerdata					
Summa		232 500	10 500	370 750	316 250	316 250

Yrkehögskoleutbildningar

MYH har beslutat att personnummer på samtliga sökande ska samlas in. Utbildningsanordnarna ska dessutom lämna uppgift om sökandes behörighet till utbildningen. För de behöriga ska även redovisas om de sökande är behöriga enligt 20-procents-regeln (3 kap. 4 § Förordning (2009:130) om yrkehögskolan).

Insamlingen av uppgifter som avser 2014 kommer att genomföras av SCB. Insamlingen av 2014 års uppgifter kostar enligt offert från SCB 385 000 kronor⁵.

Om uppgifterna ska samlas in årligen under en lång tidsperiod framöver är den långsiktigt mest effektiva lösningen att MYH utvecklar en egen IT-tjänst för automatiserad insamling av uppgifterna. Utvecklingskostnaderna uppskattas till 2 300 timmar i interna resurser och minst 1,3 miljoner kronor i form av kostnader för olika leverantörer. Till det kommer löpande kostnader under förvaltningen av tjänsten och för påminnelsearbete. En sådan tjänst bedöms dock kunna tas i bruk först för uppgifter som avser andra halvåret 2015⁶ om utvecklingsarbetet påbörjas vid årsskiftet 2013/2014⁷.

Uppgifter som avser första halvåret 2015 kan insamlas på annat sätt, t.ex. genom myndighetens personal, då endast ca 10 procent av utbildningsomgångarna startar under första halvåret.

Oavsett lösning så krävs förberedelsearbete i form av olika utredningar samt framtagning och distribution av informationsmaterial. Till det kommer uppskattningsvis 25 000 kr i expenser för inköp av registerdata från SCB.

³ Genomsnittskostnad på 350 kr i timmen (inklusive sociala avgifter).

⁴ Denna kostnad har uppskattats utifrån tidigare, liknande beställningar från SCB.

⁵ Halva beloppet ska betalas vid accept av offert 2013 och halva vid leverans 2015.

⁶ Uppgifter som avser första halvåret 2015 kan insamlas på annat sätt, t.ex. av myndighetens personal, då endast ca 10 procent av utbildningsomgångarna startar under första halvåret.

⁷ Avskrivningskostnad beräknas därmed från andra halvåret 2015.

Tabell 2 Total uppskattad kostnad i kronor för YH - insamling genom SCB och utveckling av IT-tjänst

		2013	2014	2015	2016	2017	2018
SCB-lösning	Kostnad egen personal	38 500	14 000	17 500			
	SCB - insamling	192 500		192 500			
	SCB - registerdata			25 000			
Tillfällig lösning av första halvåret 2015		Egen personal, kostnad inte uppskattad, kostnad år 2015					
IT-tjänst och drift av IT-tjänst	IT-utveckling - egen personal		442 750	405 300			
	Avskrivningar IT-konsulter			215 000	435 000	435 000	215 000
	Support, påminnelsearbete, förvaltning av tjänsten	Egen personal, kostnad inte uppskattad, kostnad år 2015 och framåt					
Summa		231 000	456 750	856 967	433 333	433 333	216 667

MYH kommer i årsrapporten 2015 för första gången kunna redovisa personnummerbaserad statistik över sökande till yrkeshögskoleutbildningar. Antal personer som har sökt (unika sökande) och deras bakgrundsuppgifter (såsom kön och ålder) samt uppgift om behörighet kommer kunna redovisas.

Uppgifter om sökande och studerande kommer inte att kunna kopplas ihop för vidare analys, om uppgifterna samlas in av SCB. SCB levererar statistiken till MYH i form av avidentifierade mikrodata, dvs. löpnummer istället för personnummer, medan MYH:s register bygger på personnummer.

Behov av förändringar i regelverket

En förutsättning för en effektiv insamling av uppgifterna är att personuppgifter om sökande omfattas av sekretess enligt 7 § Offentlighets- och sekretessförordningen. Sekretessreglerna bör träda i kraft senast mars 2014 då SCB ska leverera statistik till MYH.

Möjligheten att föreskriva om uppgiftsinsamling gentemot uppgiftslämnarna är en förutsättning för effektiv produktion av statistik. MYH har utfärdat en föreskrift om uppgiftsinsamling med stöd av förordningen (2000:521) om statligt stöd till kompletterande utbildningar. Det är viktigt att MYH får föreskriftsrätt också i den nya förordningen om kompletterande utbildningar. MYH bör även få föreskriftsrätt för uppgiftsinsamling för yrkeshögskoleutbildningar, vilket bör läggas till i förordningen (2009:130) om yrkeshögskolan.

2 Inledning

Myndigheten för yrkeshögskolan (MYH) fick i regleringsbrev för 2013 i följande uppdrag⁸:

”Myndigheten ska vidta erforderliga åtgärder för att personnummerbaserad statistik för undersökningar av sökandefrekvensen när det gäller kompletterande utbildningar och yrkeshögskolans utbildningar ska kunna samlas in från och med den 1 januari 2014. Syftet med undersökningarna ska vara att följa årliga förändringar av sökandefrekvensen när det gäller utbildningarna och resultatet ska redovisas i de återrapporteringar som myndigheten lämnar. Myndigheten ska redovisa hur arbetet fortskrider och vilka överväganden som har gjorts i en rapport till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) senast den 30 september 2013.”

MYH svarar i denna rapport på regeringsuppdraget och redovisar hur myndigheten avser att samla in uppgifterna och vilka överväganden som har gjorts.

I avsnitt 3 redovisas för de kompletterande utbildningarna vilka uppgifter om de sökande som MYH avser att samla in, på vilket sätt insamlingen ska ske samt vilken statistik som kommer att kunna redovisas. I kapitel 4 redovisas samma punkter för yrkeshögskoleutbildningarna. Kapitel 5 redogör för behov av förändringar i relevanta författningar.

⁸ Regleringsbrev för budgetåret 2013 avseende Myndigheten för Yrkeshögskolan (U2013/4435/GV (delvis))

3 Sökande till kompletterande utbildningar

3.1 Sammanfattning

MYH har beslutat att personnummer på samtliga sökande till kompletterande utbildningar ska samlas in utan att skilja mellan sökande som uppfyller inträdesvillkoren och sådana som inte gör det.

MYH kommer att uppdra åt Statistiska centralbyrån (SCB) att samla in de sökandes personnummer. SCB:s pris för insamlingen är enligt offert 388 000 kronor för insamling av sökandeuppgifter för 2014 och 279 000 kronor för därpå följande år⁹.

I avvaktan på en ny förordning för de utbildningar som idag regleras av förordningen för kompletterande utbildningar investerar MYH just nu inte i utvecklingen av en egen IT-tjänst för insamlingen av uppgifterna.

Innan insamlingen kan påbörjas krävs förberedelsearbete i form av olika utredningar samt framtagning och distribution av informationsmaterial. Till det kommer uppskattningsvis 25 000 kr i expenser för inköp av registerdata från SCB.

Tabell 3 Total uppskattad kostnad i kronor för KU - insamling genom SCB

		2013	2014	2015	2016	2017
Uppgifter som avser 2014	Kostnad för egen personal ¹⁰	38 500	10 500	7 000		
	SCB - insamling (enligt offert)	194 000		194 000		
	SCB - registerdata ¹¹			25 000		
Uppgifter som avser 2015	Kostnad för egen personal			5 250	7 000	
	SCB - insamling (enligt offert)			139 500	139 500	
	SCB - registerdata				25 000	
Uppgifter som avser 2016	Kostnad för egen personal				5 250	7 000
	SCB - insamling (enligt offert)				139 500	139 500
	SCB - registerdata					25 000
Uppgifter som avser 2017	Kostnad för egen personal					5 250
	SCB - insamling (uppskattning)					139 500
	SCB - registerdata					
Summa		232 500	10 500	370 750	316 250	316 250

MYH kommer i årsrapporten 2015 för första gången kunna redovisa personnummerbaserad statistik över sökande till kompletterande utbildningar. Antal personer som har sökt (unika sökande) och deras bakgrundsuppgifter (såsom kön och ålder) kommer kunna redovisas.

Sökande och studerande kommer att kunna kopplas ihop då MYH får leverans av SCB i form av avidentifierade mikrodatabaser (lönnummer istället för personnummer) om både sökande och studerande, vilket möjliggör vidare analys.

⁹ SCB fakturerar halva beloppet innan insamlingen börjar och halva vid leverans. För undersökningen som avser 2014 sker första faktureringen vid accept av offert 2013.

¹⁰ Genomsnittskostnad på 350 kr i timmen (inklusive sociala avgifter).

¹¹ Denna kostnad har uppskattats utifrån tidigare, liknande beställningar från SCB.

3.2 Uppgifter som ska samlas in

MYH har efter avstämning med Utbildningsdepartementet beslutat att personnummer på samtliga sökande ska samlas in utan att skilja på sökande som uppfyller inträdeskraven och sådana som inte gör det.

MYH bedömer att det kan vara mycket svårt att få in uppgifter av tillräcklig kvalitet om de sökandes behörighet. Detta beror på att inträdesreglerna är specifika för respektive utbildning och att behörighetsprövning och urval i många fall går in i varandra. Därför kan det vara svårt för uppgiftslämnarna, dvs. skolorna, att särskilja vilka sökande som uppfyller inträdesvillkoren innan urvalsprocessen tar vid.¹²

MYH kommer att göra en ny bedömning när den nya förordningen för de utbildningar som idag regleras av förordningen om kompletterande utbildningar träder i kraft.

3.3 Insamling av uppgifterna

Antagningen till de kompletterande utbildningarna sker lokalt hos respektive skola vilket innebär att uppgifter om sökande måste samlas in från de olika skolorna.

I avvaktan på att den nya förordningen för kompletterande utbildningar träder ikraft kommer MYH att köpa insamlingen av uppgifterna om sökande från SCB. MYH kommer att göra en ny bedömning av lämpliga insamlingsmetoder utifrån den nya förordningen.

Insamlingen kommer att genomföras i samband med den ordinarie insamlingen av antal utbildningar, elever samt elevers fullföljande som genomförs av SCB sedan många år tillbaka. Insamlingen av uppgifter om vilka som sökte till utbildningar som startade 2014 kommer att genomföras på hösten 2014/våren 2015.

SCB:s pris för insamlingen är enligt offert 388 000 kronor för insamling av sökandeuppgifter för 2014. Insamlingen av uppgifter för därpå följande år kostar enligt offert 279 000 kronor.

Innan insamlingen kan påbörjas krävs förberedelsearbete i form av olika utredningar samt framtagning och distribution av informationsmaterial. För kompletterande utbildningar beräknas ca 110 timmar av interna resurser behövas. Till det kommer uppskattningsvis 25 000 kr i expenser för inköp av registerdata från SCB.

Förväntad datakvalitet

Om insamlingen för kalenderåret görs i slutet av kalenderåret/i början av följande kalenderår, så ökar risken för ofullständiga uppgifter jämfört med en insamling som sker tidsnära till antagningsprocessen. Myndigheten utgår ifrån att utbildningsanordnarna har alla uppgifter väl ordnade i sina administrativa system. Det finns dock en risk för att uppgifterna har rensats eller att det är en bristande ordning på uppgifterna.

SCB har utvecklade kontroller av lämnade uppgifter och är van vid återkontakter i samband med fel i rapporteringen eller vid påminnelsearbete, vilket minskar risken för fel och ofullständiga uppgifter. MYH lär trots detta behöva hjälpa till vid påminnelsearbetet för att få svar från alla uppgiftslämnare.

¹² Det finns inga enhetliga tillträdesregler för de kompletterande utbildningarna. Istället ska det enligt förordning (2000:521) om statligt stöd till kompletterande utbildningar finnas tillträdesvillkor för varje utbildning för att den ska kunna få statligt stöd:

För att kunna ställas under statlig tillsyn krävs att utbildningen "har fastställda inträdesvillkor och urvalsgrunder som är godtagbara i förhållande till utbildningens nivå och inriktning, ..." (8 § punkt 3).

Uppgiftslämnarbörda

Uppgiftslämnarbörda kommer att uppstå. Insamlingen är ny och det är oklart i vilken utsträckning de sökandes personuppgifter registreras och bevaras i dag. För att hålla uppgiftslämnarbördan nere har MYH därför beslutat att inte skilja mellan sökande som uppfyller inträdesvillkoren och sådana som inte gör det.

Uppgiftslämnandet kommer inte att ske tidsnära till antagningsprocessen, vilket innebär en högre uppgiftslämnarbörda jämfört med en lösning där insamling sker i direkt anslutning till antagningen.

Risker

SCB kommer att samla in uppgifter som avser 2014 under hösten 2014/våren 2015, vilket innebär viss risk för försening av leveransen till MYH då insamlingen är ny och tidsramen för SCB mycket snäv. Försenad leverans skulle få konsekvenser för årsrapporten med statistik som ska lämnas till regeringen senast 2 maj varje år.

Det är en risk att statistiken om utbildningsomgångarna inte får tillräcklig kvalitet och på så sätt påverkar statistiken om söktryck (antal sökande per studerande) per utbildningsomgång negativt.

3.4 Statistik över sökande

Följande statistik kan redovisas i den årsrapport som MYH ska lämna till regeringen senast 2 maj varje år:

- Antal unika sökande till kompletterande utbildningar totalt
- Antal unika sökande kan redovisas för olika grupperingar – då räknas dock sökande som sökt utbildningar som ligger i olika grupper, t.ex. utbildningskategorier, flera gånger.
- Bakgrundsfaktorer
De sökande kan redovisas uppdelat på olika bakgrundsfaktorer så som ålder, svensk/utländsk bakgrund, utbildningsnivå mm.

Följande statistik kommer inte kunna redovisas:

- Sökande per plats kan inte redovisas, om inte uppgifter om antal platser per utbildningsomgång samlas in.
MYH har i dagsläget inte uppgift om hur många platser det finns på respektive utbildningsomgång och det är oklart i vilken utsträckning skolorna fastställer antal platser per utbildningsomgång innan antagningen genomförs. För utbildningar med studiestöd och/eller statsbidrag finns förvisso uppgift om årsplatser. Utbildningsanordnarna får dock fördela dessa platser fritt över året och MYH har inga uppgifter om utbildningsomgångar i sitt administrativa system. Ifall måttet ska tas fram behöver MYH samla in antal platser per utbildningsomgång.
- Antal sökande per studerande kan endast redovisas om MYH utvecklar den befintliga insamlingen om antal elever och deras fullföljande av utbildningarna såtillvida att antal elever redovisas per utbildningsomgång.
Den insamling som avsåg antal elever 2012 innehöll för första gången uppgift om start- och slutdatum för respektive utbildningsomgång/elevgrupp/klass. Uppgifterna höll dock inte tillräcklig kvalitet – utvecklingsarbete kvarstår här tills statistik av tillräcklig kvalitet kan redovisas.
- MYH samlar inte in uppgifter om vilka som får ett antagningsbesked av utbildningsanordnaren. Därför kan inte heller relationen mellan antal sökande och antal antagna redovisas.

- Inom kompletterande utbildningar finns inget centralt antagningsystem där de sökande rangordnar sina val. Därför kommer ingen statistik över antal förstahandssökande kunna redovisas.

4 Sökande till yrkeshögskoleutbildningar

4.1 Sammanfattning

MYH har beslutat att personnummer på samtliga sökande ska samlas in. Uppgift om behörighet ska lämnas för samtliga sökanden. För behöriga sökande ska dessutom redovisas om de sökande är behöriga enligt 20-procents-regeln (3 kap. 4 § Förordning (2009:130) om yrkeshögskolan).

Insamlingen av uppgifter som avser 2014 kommer att genomföras av SCB. Insamlingen av 2014 års uppgifter kostar enligt offert från SCB 385 000 kronor¹³.

Om uppgifterna ska samlas in årligen under en lång tidsperiod framöver är den långsiktigt mest effektiva lösningen att MYH utvecklar en egen IT-tjänst för automatiserad insamling av uppgifterna. Utvecklingskostnaderna uppskattas till 2 300 timmar i interna resurser och minst 1,3 miljoner kronor i form av kostnader för olika leverantörer. Till det kommer löpande kostnader under förvaltningen av tjänsten och för påminnelsearbete. En sådan tjänst bedöms dock kunna tas i bruk först för uppgifter som avser andra halvåret 2015¹⁴ om utvecklingsarbetet påbörjas vid årsskiftet 2013/2014¹⁵.

Uppgifter som avser första halvåret 2015 kan insamlas på annat sätt, t.ex. genom myndighetens personal, då endast ca 10 procent av utbildningsomgångarna startar under första halvåret.

Oavsett lösning så krävs förberedelsearbete i form av olika utredningar samt framtagning och distribution av informationsmaterial. Till det kommer uppskattningsvis 25 000 kr i expenser för inköp av registerdata från SCB.

¹³ Halva beloppet ska betalas vid accept av offert 2013 och halva vid leverans 2015.

¹⁴ Uppgifter som avser första halvåret 2015 kan insamlas på annat sätt, t.ex. av myndighetens personal, då endast ca 10 procent av utbildningsomgångarna startar under första halvåret.

¹⁵ Avskrivningskostnad beräknas därmed från andra halvåret 2015.

Tabell 4 Total uppskattad kostnad i kronor för YH - insamling genom SCB och utveckling av IT-tjänst

		2013	2014	2015	2016	2017	2018
SCB-lösning	Kostnad egen personal	38 500	14 000	17 500			
	SCB - insamling	192 500		192 500			
	SCB - registerdata			25 000			
Tillfällig lösning av första halvåret 2015		Egen personal, kostnad inte uppskattad, kostnad år 2015					
IT-tjänst och drift av IT-tjänst	IT-utveckling - egen personal		442 750	405 300			
	Avskrivningar IT-konsulter			215 000	435 000	435 000	215 000
	Support, påminnelsearbete, förvaltning av tjänsten	Egen personal, kostnad inte uppskattad, kostnad år 2015 och framåt					
Summa		231 000	456 750	856 967	433 333	433 333	216 667

MYH kommer i årsrapporten 2015 för första gången kunna redovisa personnummerbaserad statistik över sökande till yrkeshögskoleutbildningar. Antal personer som har sökt (unika sökande) och deras bakgrundsuppgifter (såsom kön och ålder) samt uppgift om behörighet kommer kunna redovisas.

4.2 Uppgifter som ska samlas in

MYH har beslutat att personnummer på samtliga sökande ska samlas in. Uppgift om behörighet ska lämnas för samtliga sökanden. För behöriga sökande ska dessutom redovisas om de sökande är behöriga enligt 20-procents-regeln (3 kap. 4 § Förordning (2009:130) om yrkeshögskolan). Se tabell 1 nedan.

Tabell 5 Uppgifter som ska samlas in för sökande till YH, hänvisningar till relevant paragraf i 3 kap. förordning (2009:130) om yrkeshögskolan

Personnummer	Behörig	därav	
		behörig och uppfyller eventuella särskilda förkunskapskrav	behörig enligt 20-procents-regeln
		§§ 1, 2, 3	§ 4
ååååmmdd-xxxx	Ja/Nej	Ja/Nej	Ja/Nej

Tillträde till utbildningen regleras i 3 kap. förordningen (2009:130) om yrkeshögskolan och består av två moment: behörighetprövning och urval¹⁶. Behörighetsprövningen kan delas

¹⁶ Ifall det finns fler behöriga sökande än platser ska utbildningsanordnaren göra ett urval enligt i förväg fastställda kriterier. Vid urvalet ska hänsyn tas till den sökandes möjlighet att tillgodogöra sig utbildningen. Vid urvalet får en eller flera av följande urvalsgrunder användas: betyg, särskilt prov, tidigare utbildning och yrkeserfarenhet.

in i behörighetskrav¹⁷ och särskilda förkunskapskrav. Särskilda förkunskapskrav och urvalskriterier är specifika för respektive utbildning medan behörighetskraven gäller för samtliga utbildningar inom yrkeshögskolan. Utbildningsanordnaren kan bortse från behörighetskrav och särskilda förkunskapskrav om den bedömer att den sökande kan tillgodogöra sig utbildningen och därefter utöva det yrke som utbildningen förbereder för. Högst 20 procent av de studerande får antas till utbildningen på denna grund (20-procentsregeln, som regleras i 3 kap. 4 §).

I praktiken finns därför upp till tre moment som utbildningsanordnaren ska gå igenom vid antagningsprocessen:

1. Vilka sökande uppfyller behörighetskraven enligt 3 kap. 1 och 2 §§ samt eventuella särskilda förkunskapskrav enligt 3 § ?
2. Finns det andra sökanden som inte uppfyller de formella kraven i 3 kap 1-3 §§ men som bedömts vara behöriga utifrån 20-procentsregeln (4 §)?
3. Ifall det finns fler behöriga sökande (behöriga enligt 3 kap. 1-4 §§) än platser: Vilka av de sökande antas till utbildningen utifrån urvalsreglerna?

MYH bedömer att det är relevant att kunna föra statistik över alla tre moment i antagningsprocessen. Moment 1 och 2 kommer att kunna belysas med hjälp av uppgifter om de sökande. Statistik över moment 3 kommer endast delvis att kunna framställas: MYH kommer inte kunna redovisa statistik över vilka sökande som har fått ett antagningsbesked, då inga uppgifter om antagna samlas in. Däremot har MYH uppgift om de studerande och om studerandepuppgifter kopplas ihop med uppgifter om sökande kan även moment 3 beskrivas. Detta kommer dock inte vara möjligt om SCB samlar in uppgifterna.

Regleringen av tillträde till utbildningen ger stort utrymme för utbildningsanordnaren att ta in de personer som anses vara lämpliga. Denna stora frihet ställer dock samtidigt höga krav på utbildningsanordnaren. MYH vet genom tillsynsverksamheten att det förekommer brister i hur utbildningsanordnarna genomför behörighetsprövning och urval. Detta måste beaktas vid bedömningen av de insamlade uppgifternas kvalitet.

4.3 Insamling av uppgifterna

Antagningen till yrkeshögskoleutbildningar sker i motsats till högskoleutbildningar lokalt hos respektive utbildningsanordnare. Detta innebär att uppgifter om sökande inte finns tillgängliga centralt i något system utan måste samlas in från respektive utbildningsanordnare för statistikändamål.

MYH kommer att uppdraga åt SCB att samla in uppgifter om sökande till utbildningsomgångar som startar 2014. MYH har ännu inte fattat beslut om vilken lösning som ska väljas långsiktigt. I detta kapitel beskrivs lösningen för 2014 samt resursåtgång och tidsramar för utveckling av en IT-tjänst för automatiserad uppgiftsinsamling hos MYH, som en möjlig lösning på längre sikt.

MYH har koncentrerat utredningen av olika lösningsförslag på alternativet att låta SCB samla in uppgifterna för myndighetens räkning samt på alternativet att utveckla en egen IT-tjänst för uppgiftsinsamling. Utöver dessa lösningsförslag har MYH tagit kontakt med Universitet- och högskolerådet (UHR) för att utreda om deras antagningssystem skulle kunna användas för att samla in uppgifter om sökande till yrkeshögskoleutbildningar. En sådan lösning bedöms dock inte vara praktiskt möjlig, då antagningssystemet är skapat för att beräkna om den sökande är behörig till den sökta utbildningen eller inte. Denna

¹⁷ Behörighet kan enligt 3 kap 1 § uppnås på fyra olika sätt. Till det kommer övergångsbestämmelser för de som var behöriga enligt de bestämmelser som upphörde att gälla 1/1-13.

beräkning verkar inte kunna exkluderas från systemet på något enkelt sätt, varför MYH bedömer att den lösningen inte är relevant.

Oavsett lösning så krävs förberedelsearbete i form av olika utredningar samt framtagning och distribution av informationsmaterial. För yrkeshögskoleutbildningar beräknas ca 110 timmar av interna resurser behövas. Till det kommer uppskattningsvis 25 000 kr i expenser för inköp av registerdata från SCB.

4.3.1 Lösning för uppgifter som avser 2014

MYH kommer att uppdra åt SCB att samla in uppgifter om sökande till utbildningsomgångar som startar 2014. Uppgiftsinsamlingen kommer att genomföras under hösten 2014/våren 2015.

SCB:s pris för insamling av sökandeuppgifter för 2014 är enligt offert 385 000 kronor. Insamlingen av uppgifter för därpå följande år kostar enligt offert 324 000 kronor.

Förväntad datakvalitet

SCB har utvecklade kontroller av lämnade uppgifter och är van vid återkontakter i samband med fel i rapporteringen eller vid påminnelsearbete. Detta minskar andelen fel i materialet respektive ökar fullständigheten.

Antagningen till utbildningen ligger för en del anordnare minst ett halvår tillbaka i tiden jämfört med uppgiftslämnandet, vilket kan försämra datakvaliteten i form av fullständighet. Myndigheten utgår ifrån att utbildningsanordnarna har alla uppgifter väl ordnade i sina administrativa system. Det finns dock en risk för att uppgifterna har rensats eller att det är en bristande ordning på uppgifterna, vilket medför risk för fel och ofullständighet.

Uppgiftslämnarbräda

Om insamlingen för kalenderåret görs i slutet av kalenderåret/i början av följande kalenderår, så ökar uppgiftslämnarbrädan för utbildningsanordnarna jämfört med en kontinuerlig insamling som sker tidsnära till antagningsprocessen. Uppgiftslämnarbrädan minskar ju mer tidsnära insamlingen sker i förhållande till händelsen som insamlingen avser, i detta fall antagningen till utbildningsomgången. Myndigheten utgår ifrån att utbildningsanordnarna har alla uppgifter väl ordnade i sina administrativa system. Det finns dock en risk för att uppgifterna har rensats eller att det är en bristande ordning på uppgifterna, så att uppgifterna möjligtvis inte kan lämnas utan vidare arbetsinsatser.

Risker

SCB kommer att samla in uppgifter som avser 2014 under hösten 2014/våren 2015, vilket innebär viss risk för försening av leveransen till MYH då insamlingen är ny och tidsramen för SCB mycket snäv. Försenad leverans skulle få konsekvenser för årsrapporten med statistik som ska lämnas till regeringen senast 2 maj varje år.

Övrigt att överväga

Det finns två nackdelar med att köpa uppgiftsinsamlingen av SCB.

En nackdel är att SCB inte levererar personnummer till MYH utan endast avidentifierade mikrodata, dvs. löpnummer istället för personnummer. Det innebär att MYH inte kan göra samkörningar mellan sökande och studerande, då myndighetens register bygger på personnummer. Datamaterialet tappar på så sätt i värde för analys. Exempelvis kan endast redovisas hur stort antal personer som har varit behöriga enligt 20-procents-regeln, men inte hur många av dessa som faktiskt antogs och började studera.

Därutöver ska leverans enligt offert ske via systemet MONA (Microdata online access) där man loggar in på ett fjärrskrivbord på SCB. I MONA får de som har som arbetsuppgift

att jobba med statistik på MYH titta på samt bearbeta alla uppgifterna men det går inte att ladda ner dem till egen dator. Att ha full tillgång till uppgifterna är en förutsättning för att data om sökande ska kunna ingå i det datalager hos MYH som ligger till grund för det myndighetsinterna analysverktyget MYHstat¹⁸. Även effektiv publicering av statistik om sökande på aggregerad nivå på myndighetens framtida statistiksida på www.myh.se försvåras avsevärt. SCB kan pröva om leverans på annat sätt än via MONA är möjlig.

4.3.2 Långsiktig lösning

Om regeringens krav på årlig, personnummerbaserad statistik är varaktig är den mest effektiva lösningen vad gäller den långsiktiga användningen av statens medel att MYH utvecklar en IT-tjänst. Utvecklingen av en sådan IT-tjänst tar lång tid – de första uppgifterna som kan samlas in avser andra halvåret 2015 om utvecklingsarbetet påbörjas till årsskiftet 2013/2014.

Utvecklingen av en IT-tjänst för uppgiftsinsamling uppskattas kosta 2 300 timmar i interna resurser. Expenser i form av kostnader för olika leverantörer uppskattas till minst 1,3 miljoner kr.

Till det kommer löpande kostnader under förvaltningen för support gentemot uppgiftslämnarna, för påminnelsearbete och för IT-förvaltningen i form av åtgärd av fel och förbättringar av systemet. Dessa kostnader har inte uppskattats och lär vitt överstiga de uppskattningsvis 90 timmars internt arbete vid en lösning där någon annan samlar in uppgifterna åt MYH.

Förväntad datakvalitet

Datakvaliteten förväntas bli god. Automatiska kontroller kan byggas in i tjänsten, möjlighet att lämna uppgifterna i olika format kan tas fram och support kan ges löpande.

Uppgiftslämnarbörda

Denna lösning innebär troligen den minsta möjliga uppgiftslämnarbördan för utbildningsanordnarna. Uppgifterna kan lämnas tidsnära till antagningsprocessen i en IT-tjänst som är kopplad till myndighetens studiedokumentationstjänst. Registreringen av studerande kan förenklas avsevärt om sökande som har blivit studerande enbart behöver markeras. I alla andra lösningar behöver de personer som söker och sedan börjar studera registreras två gånger: en gång som sökande och en gång som studerande i studiedokumentationstjänsten.

Vid en långsiktig lösning antas många utbildningsanordnare anpassa sina datasystem så att uppgifterna kan lämnas med minimal arbetsinsats.

Risker

IT-tjänsten blir inte klar eller fungerar inte som planerad vilket innebär ökat resursåtgång.

4.4 Statistik över sökande

Följande statistik kommer att kunna redovisas:

- Söktryck – Antal sökande per plats

¹⁸ MYHstat består av en Microsoft Server Analysis-lösning, dvs. ett datalager och ett användargränssnitt i Excel som liknar pivottabeller. Datalagret samlar och sorterar uppgifter från myndighetens administrativa system så att uppgifterna kan användas för statistikframställan. Olika sammanställningar kan lätt tas fram med hjälp av pivotlösningen.

- Antal unika sökande och antal unika sökande per plats för yrkeshögskolan som helhet
- Antal unika sökande och antal unika sökande per plats kan redovisas för olika grupperingar – då räknas dock sökande som sökt utbildningar som ligger i olika grupper, t.ex. utbildningsinriktningar, flera gånger.
- Antal sökande per antal studerande tre veckor efter start.
- Bakgrundsuppgifter
De sökande kan redovisas uppdelat på olika bakgrundsfaktorer såsom ålder, svensk/utländsk bakgrund, utbildningsnivå mm.
- Behörighet
De sökande kan redovisas fördelat på enligt vilken paragraf i förordningen de är behöriga – genom att uppfylla behörighetskraven och eventuella krav på särskilda förkunskaper eller genom 20-procentsregeln. Dessa två grupper kan redovisas med bakgrundsuppgifter.

Följande statistik kommer inte kunna redovisas:

- Uppgifter om sökande och studerande kommer inte att kunna kopplas ihop för vidare analys, om uppgifterna samlas in av SCB. SCB levererar statistiken till MYH i form av aidentifierade mikrodata, dvs. löpnummer istället för personnummer, medan MYH:s register över studerande bygger på personnummer.
- MYH har inte uppgift om vilka som får ett antagningsbesked av utbildningsanordnaren. MYH har endast uppgift om vilka personer som studerar vid tidpunkten för första rekvisition av statsbidrag (cirka tre veckor efter utbildningsomgångens start). Därför kommer antal sökande per antagna inte kunna redovisas.
- Inom yrkeshögskolan finns inget centralt antagningssystem där de sökande rangordnar sina val. Istället sker antagningen lokalt hos respektive utbildningsanordnare. Därför kommer ingen statistik över antal förstahandssökande för olika grupperingar kunna redovisas.

5 Behov av förändringar i regelverket

5.1 Sekretess

En förutsättning för en effektiv insamling av uppgifterna är att personuppgifter om sökande omfattas av sekretess enligt 7 § Offentlighets- och sekretessförordningen. Uppgifter bedöms kunna insamlas även om sekretess inte finns. En sådan lösning riskerar dock att minska uppgiftslämnarnas benägenhet att lämna uppgifter till MYH samtidigt som förtroendet för att lämna uppgifter för statistikändamål kan sjunka överlag.

Sekretessreglerna bör träda i kraft senast mars 2014 då SCB ska leverera statistik till MYH.

5.2 Föreskriftsrätt för uppgiftsinsamling

Möjligheten att föreskriva om uppgiftsinsamling gentemot uppgiftslämnarna är en förutsättning för effektiv produktion av statistik. Det blir tydligt för uppgiftslämnarna vilka uppgifter som ska lämnas vid vilken tidpunkt samtidigt som statistikproducenten kan uppmuntra till uppgiftslämnandet genom att hänvisa till föreskriften i samband med insamlingen av uppgifterna.

I förordning (2000:521) om statligt stöd till kompletterande utbildningar anges att MYH har föreskriftsrätt för att samla in uppgifter för uppföljning och utvärdering¹⁹. MYH har utfärdat en föreskrift om uppgiftsinsamling med stöd av nämnd förordning. Det är viktigt att en sådan skrivning också finns i den nya förordningen om kompletterande utbildningar.

I förordningen (2009:130) om yrkeshögskolan anges att utbildningsanordnare är skyldiga att medverka i den uppföljning och utvärdering som MYH initierar²⁰. MYH saknar dock föreskriftsrätt när det gäller att meddela närmare föreskrifter om utbildningsanordnares medverkan i uppföljning och utvärdering. Föreskriftsrätt skulle underlätta myndighetens arbete med att samla in uppgifter.

¹⁹ 23 § Huvudmannen för en kompletterande utbildning är skyldig att för uppföljning och utvärdering lämna uppgifter om sin skolverksamhet. Myndigheten för yrkeshögskolan får meddela föreskrifter om uppgiftsskyldighetens omfattning. Förordning (2009:559).

²⁰ 8 § Utbildningsanordnarna är skyldiga att utvärdera verksamheten och att medverka i den uppföljning och utvärdering av utbildningen som initieras av Myndigheten för yrkeshögskolan. De ska till myndigheten lämna de uppgifter som myndigheten begär. Myndigheten får besluta att uppgifterna ska lämnas till någon annan.

Rätt kompetens i rätt tid.

Myndigheten för yrkeshögskolan

Box 145, 721 05 Västerås
www.myh.se